

Grozījumi:

26.07.1995. likums / LV, 114, 02.08.1995.; Ziņotājs, 17, 07.09.1995. / Stājas spēkā 16.08.1995.
03.09.1998. likums / LV, 255/256, 08.09.1998.; Ziņotājs, 19, 01.10.1998. / Stājas spēkā 09.09.1998.
08.05.2003. likums / LV, 76, 22.05.2003.; Ziņotājs, 12, 26.06.2003. / Stājas spēkā 05.06.2003.
04.09.2003. likums / LV, 123, 10.09.2003. / Stājas spēkā 11.09.2003.
18.09.2003. likums / LV, 129, 19.09.2003. / Stājas spēkā 19.09.2003.
06.04.2006. likums / LV, 65, 25.04.2006. / Stājas spēkā 09.05.2006.
21.02.2008. likums / LV, 35, 04.03.2008.; Ziņotājs, 7, 10.04.2008. / Stājas spēkā 05.03.2008.
17.07.2008. likums / LV, 116, 30.07.2008.; Ziņotājs, 16, 28.08.2008. / Stājas spēkā 01.07.2009.
26.02.2009. likums / LV, 43, 18.03.2009.; Ziņotājs, 8, 23.04.2009. / Stājas spēkā 01.04.2009.
20.09.2012. likums / LV, 160, 10.10.2012. / Stājas spēkā 11.10.2012.
08.11.2012. likums / LV, 186, 27.11.2012. / Stājas spēkā 11.12.2012.
12.09.2013. likums / LV, 191, 01.10.2013. / Stājas spēkā 01.01.2014.
10.04.2014. likums / LV, 80, 24.04.2014. / Stājas spēkā 08.05.2014.
21.02.2019. likums / LV, 45, 05.03.2019. / Stājas spēkā 19.03.2019.
18.06.2020. likums / LV, 119A, 19.06.2020. / Stājas spēkā 20.06.2020.
03.12.2020. likums / LV, 244, 17.12.2020. / Stājas spēkā 31.12.2020.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Par tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu

(Likuma nosaukums 20.09.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.10.2012.)

I nodaļa VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants. Tautas nobalsošanu rīko, ja:

- 1) Saeima ir grozījusi Satversmes 1., 2., 3., 4., 6. vai 77.pantu;
- 2) Valsts prezidents ir ierosinājis Saeimas atļaušanu;
- 3) Valsts prezidents ir apturējis likuma publicēšanu uz diviem mēnešiem un šo divu mēnešu laikā ir saņemts ne mazāk kā vienas desmitās daļas vēlētāju pieprasījums nodot apturēto likumu tautas nobalsošanai;
- 4) Saeima nav pieņēmusi bez satura grozījumiem ne mazāk kā vienas desmitās daļas vēlētāju iesniegtu likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu;
- 5) izlemjams jautājums par Latvijas dalību Eiropas Savienībā;
- 6) izlemjams jautājums par būtiskām izmaiņām nosacījumos par Latvijas dalību Eiropas Savienībā un to

pieprasa vismaz puse Saeimas locekļu;

7) ne mazāk kā viena desmitā daļa vēlētāju ir ierosinājuši Saeimas atsaukšanu.

(08.05.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 11.12.2012.)

1.¹ pants. Šis likums regulē arī Eiropas pilsoņu iniciatīvu tiktāl, ciktāl Eiropas Parlamenta un Padomes 2011.gada 16.februāra regula (ES) Nr. 211/2011 par pilsoņu iniciatīvu nenosaka citādi.

(20.09.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.10.2012.)

2. pants. Tautas nobalsošanā un likumu ierosināšanā var piedalīties visi Latvijas pilsoņi, kuriem ir tiesības vēlēties Saeimu.

3. pants. (1) Tautas nobalsošanu likumā noteiktajā kārtībā sagatavo un vada Centrālā vēlēšanu komisija, kura izdod arī nepieciešamās instrukcijas.

(2) (Izslēgta ar 08.11.2012. likumu)

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 11.12.2012.)

II nodaļa TAUTAS NOBALSOŠANAS SARĪKOŠANA

4. pants. (1) Lai Saeimas pieņemtais likums par grozījumiem Satversmes 1., 2., 3., 4., 6. vai 77.pantā iegūtu likuma spēku, tas nododams tautas nobalsošanai.

(2) Tautas nobalsošana par šo Saeimas pieņemto likumu sarīkojama ne agrāk kā vienu mēnesi un ne vēlāk kā divus mēnešus pēc likuma pieņemšanas Saeimā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.05.2003. likumu, kas stājas spēkā 05.06.2003.)

5. pants. (1) Ja Valsts prezidents ir ierosinājis Saeimas atļaušanu, viņš paziņo par to Centrālajai vēlēšanu komisijai.

(2) Tautas nobalsošana par šo Valsts prezidenta ierosinājumu sarīkojama ne agrāk kā vienu mēnesi un ne vēlāk kā divus mēnešus pēc ierosinājuma paziņošanas Centrālajai vēlēšanu komisijai.

6. pants. (1) Ja Valsts prezidents ir apturējis likuma publicēšanu, viņam ne vēlāk kā 11.dienā, skaitot no likuma pieņemšanas Saeimā, likumu izsludināšanas kārtībā jāpaziņo apturētā likuma teksts un lēmums par likuma publicēšanas apturēšanu.

(2) Pēc šāda paziņojuma Centrālā vēlēšanu komisija paziņo visām pašvaldību vēlēšanu komisijām, ka tiek uzsākta parakstu vākšana tautas nobalsošanas ierosināšanai, un nogādā tām parakstu vākšanas lapas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.05.2003., 21.02.2008., 17.07.2008. un 03.12.2020. likumu, kas stājas spēkā 31.12.2020.)

7. pants. (1) Centrālā vēlēšanu komisija nosaka trīsdesmit dienu termiņu, kad parakstu vākšanas lapas, kurās vēlētāji var parakstīties, ir pieejamas katras pašvaldības domes noteiktajās vietās. Šīs dienas nosakāmas pēc kārtas, neietverot termiņā dienas, kad notiek Saeimas vēlēšanas, Eiropas Parlamenta vēlēšanas, pašvaldības domes vēlēšanas vai tautas nobalsošana un kad parakstu vākšana tautas nobalsošanas ierosināšanai netiek pieļauta.

(2) Vietas, kurās vēlētāji var parakstīties, iekārtojamas katrā pašvaldībā ar tādu aprēķinu, lai uz 10 000 vēlētāju būtu vismaz viena vieta, kur vēlētāji var parakstīties.

(3) (Izslēgta ar 08.11.2012. likumu)

(4) Ne vēlāk kā trīs dienas pirms šā panta pirmajā daļā noteiktā parakstu vākšanas termiņa sākuma pašvaldības vēlēšanu komisija nosaka savu darba laiku, kad vēlētāji attiecīgās domes noteiktajās vietās varēs parakstīties parakstu

vākšanas lapās. Darba laiks nosakāms ne īsāks kā četras stundas dienā, turklāt arī sestdienās, svētdienās un svētku dienās.

(5) Attiecīgā dome nodrošina, lai paziņojumi par parakstu vākšanas vietām un laiku tiktu izlikti pie attiecīgās domes ēkas (vai informācijas sniegšanas vietā) un parakstu vākšanas vietās, kā arī tiktu publicēti pašvaldības informatīvajā izdevumā, bet, ja tāda nav, — citā vietējā laikrakstā.

(6) Vēlētāji, kuri parakstu vākšanas laikā uzturas ārvalstīs, var parakstīties parakstu vākšanas lapās Latvijas Republikas vēstniecībās, ģenerālkonsulātos un konsulātos. Parakstu vākšanas vietas un laiku nosaka attiecīgās pārstāvniecības vadītājs.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 26.07.1995., 08.05.2003., 06.04.2006., 21.02.2008., 17.07.2008., 08.11.2012. un 03.12.2020. likumu, kas stājas spēkā 31.12.2020.)

7.¹ pants. (1) Ja vēlētājs vēlas parakstīties parakstu vākšanas lapā, bet veselības stāvokļa dēļ nevar ierasties parakstu vākšanas vietā, vēlēšanu komisija, pamatojoties uz šā vēlētāja vai viņa pilnvarotas personas rakstveida iesniegumu, organizē parakstu vākšanu vēlētāja atrašanās vietā. Iesniegums ne vēlāk kā parakstu vākšanas 29.dienā pulksten 12.00 nogādājams attiecīgajai vēlēšanu komisijai vai parakstu vācējam (vēlēšanu komisijas noteiktajā darba laikā). Iesniegumi reģistrējami īpašā žurnālā. Parakstu vākšanu vēlētāju atrašanās vietās vēlēšanu komisija organizē pēdējā parakstu vākšanas dienā.

(2) Aizdomās turētajām, apsūdzētajām vai tiesājamām personām, pret kurām kā drošības līdzeklis piemērots apcietinājums, parakstu vākšana tiek organizēta šā panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā. Šo vēlētāju iesniegumus attiecīgajai vēlēšanu komisijai nogādā iestādes administrācija.

(21.02.2008. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.04.2014. likumu, kas stājas spēkā 08.05.2014.)

7.² pants. (1) Lai nodrošinātu iespēju karavīriem un zemessargiem, kuri dienestu pilda starptautiskajās operācijās, parakstīties parakstu vākšanas lapā, Centrālā vēlēšanu komisija ne vēlāk kā septiņas dienas pirms šā likuma 7.panta pirmajā daļā noteiktā parakstu vākšanas termiņa sākuma nosūta Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem pārsūtīšanai Nacionālo bruņoto spēku komandiera pilnvarotai personai parakstu vākšanas lapas.

(2) Pēc parakstu vākšanas lapu saņemšanas starptautiskās operācijas rajonā Nacionālo bruņoto spēku komandiera pilnvarota persona, ņemot vērā Centrālās vēlēšanu komisijas noteikto trīsdesmit dienu termiņu, kad vēlētāji var parakstīties parakstu vākšanas lapās, paziņo karavīriem un zemessargiem parakstu vākšanas laiku un vietu starptautiskās operācijas rajonā.

(3) Nacionālo bruņoto spēku komandiera pilnvarota persona parakstu vākšanas lapās atzīmē katra tautas nobalsošanas ierosinājuma parakstītāja vārdu, uzvārdu, personas kodu un parakstīšanas datumu.

(4) Kad parakstu vākšana beigusies, parakstu vākšanas lapas nekavējoties nosūta Nacionālo bruņoto spēku Apvienotajam štābam pārsūtīšanai Centrālajai vēlēšanu komisijai.

(10.04.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 08.05.2014.)

8. pants. (1) Parakstu vākšanas lapās saskaņā ar ierakstu Latvijas pilsoņa pasē atzīmējams katra tautas nobalsošanas ierosinājuma parakstītāja vārds, uzvārds, personas kods un parakstīšanas datums.

(2) Ja vēlētājs fizisku trūkumu dēļ pats nespēj parakstīties parakstu vākšanas lapā, šā vēlētāja klātbūtnē pēc viņa mutvārdu norādījuma sarakstā parakstās viņa ģimenes loceklis vai kāda cita persona, kurai vēlētājs uzticas. Par to sarakstā tiek izdarīta attiecīga atzīme.

(08.05.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.02.2008. likumu, kas stājas spēkā 05.03.2008.)

9. pants. (1) Parakstu vākšanas lapas noslēdz ar attiecīgās pašvaldības vēlēšanu komisijas zīmogu un priekšsēdētāja parakstu, kas apliecina, ka parakstu vākšana notikusi likumā paredzētajā kārtībā.

(2) Pašvaldības vēlēšanu komisija pēc Centrālās vēlēšanu komisijas noteiktā parakstu vākšanas termiņa izbeigšanās nosūta parakstu vākšanas lapas Centrālajai vēlēšanu komisijai tās noteiktajā kārtībā.

(17.07.2008. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.12.2020. likumu, kas stājas spēkā 31.12.2020.)

10. pants. (1) Centrālā vēlēšanu komisija pēc parakstu vākšanas termiņa izbeigšanās saskaita parakstus,

konstatē rezultātu, paziņo to Valsts prezidentam un publicē oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Ja tautas nobalsošanas ierosinājumu ir parakstījusi ne mazāk kā viena desmitā daļa no pēdējās Saeimas vēlēšanās balsstiesīgo Latvijas pilsoņu skaita, Centrālā vēlēšanu komisija trīs dienu laikā izsludina tautas nobalsošanu.

(2) Tautas nobalsošana par apturētā likuma atcelšanu sarīkojama ne agrāk kā vienu mēnesi un ne vēlāk kā divus mēnešus pēc tās izsludināšanas dienas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.05.2003. un 08.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 11.12.2012.)

11. pants. (1) Ja Saeima nav pieņēmusi bez satura grozījumiem ne mazāk kā vienas desmitās daļas vēlētāju iesniegto likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu, šis vēlētāju iesniegtais likumprojekts vai Satversmes grozījumu projekts nododams tautas nobalsošanai.

(2) Tautas nobalsošana par vēlētāju iesniegto likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu sarīkojama ne agrāk kā vienu mēnesi un ne vēlāk kā divus mēnešus pēc vēlētāju iesniegtā likumprojekta vai Satversmes grozījumu projekta noraidīšanas vai tā pieņemšanas ar satura grozījumiem Saeimā.

(3) Jautājums par Latvijas dalību Eiropas Savienībā izlemjams tautas nobalsošanā.

(4) Tautas nobalsošanu par būtiskām izmaiņām nosacījumos par Latvijas dalību Eiropas Savienībā Saeima ierosina, ja to pieprasa vismaz puse Saeimas locekļu.

(5) Tautas nobalsošana rīkojama, ja šā likuma IV² nodaļā noteiktajā kārtībā ne mazāk kā viena desmitā daļa vēlētāju ir ierosinājusi Saeimas atsaukšanu.

(08.05.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 11.12.2012. Sk. Pārejas noteikumu 2., 9., 11. un 12.punktu)

12. pants. (1) Tautas nobalsošanas dienu nosaka un paziņo Centrālā vēlēšanu komisija, izņemot šā likuma 11.panta pirmajā, trešajā, ceturtajā un piektajā daļā minētos gadījumus, kad to nosaka un paziņo Saeima.

(2) Tautas nobalsošana rīkojama sestdienā.

(08.05.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 11.12.2012.)

III nodaļa BALSOŠANA UN BALSU SKAITĪŠANA

13. pants. (1) Balsošana notiek aizklāti, Centrālās vēlēšanu komisijas noteiktajā kārtībā, izmantojot balsošanas zīmes.

(2) Balsošanas zīmes sagatavo Centrālā vēlēšanu komisija.

14. pants. (1) Balsošanas zīmē ierakstāms tautas nobalsošanai nodotais priekšlikums (šā likuma 1.pants), kā arī vārdi "par" un "pret". Organizējot tautas nobalsošanu par šā likuma 1.panta 5. un 6.punktā minētajiem jautājumiem, attiecīgā jautājuma formulējumu izstrādā Saeima.

(2) Ja vienlaikus notiek tautas nobalsošana vairākos šā likuma 1. pantā minētajos gadījumos, balsošanas zīmēm ir jābūt atšķirīgām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.05.2003. likumu, kas stājas spēkā 05.06.2003.)

15. pants. (1) Balsošana notiek no pulksten 7 rītā līdz pulksten 8 vakarā pēc vietējā laika. Centrālā vēlēšanu komisija katrā valstspilsētā, izņemot Rīgu, Daugavpili un Liepāju, kā arī vietējā vēlēšanu komisija katrā novadā var noteikt vienu vēlēšanu iecirkni, kurā vēlēšanas notiek līdz pulksten 10 vakarā. Rīgas pilsētas vēlēšanu komisija var noteikt četrus, Daugavpils pilsētas vēlēšanu komisija — divus un Liepājas pilsētas vēlēšanu komisija — divus šādus vēlēšanu iecirkņus.

(2) Pulksten 7 no rīta vēlēšanu iecirkņa komisijas priekšsēdētājs vai sekretārs komisijas klātbūtnē pārliecinās par to, vai balsošanas kastes, kurās paredzēts iemest balsošanas zīmes, ir tukšas. Pēc tam balsošanas kastes

aizzīmogo.

(3) Netraucējot komisijas darbu, balsošanas norisi vēlēšanu iecirknī vienlaikus var novērot ne vairāk kā divi pilnvaroti novērotāji no katras politiskās partijas vai politisko partiju apvienības, kā arī Centrālās vēlēšanu komisijas un attiecīgās pašvaldības vēlēšanu komisijas locekļi un šo komisiju pilnvarotas personas, plašsaziņas līdzekļu pārstāvji.

(08.05.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 04.09.2003., 17.07.2008., 08.11.2012. un 03.12.2020. likumu, kas stājas spēkā 31.12.2020.)

16. pants. (1) Katrs balsotājs balso personiski. Ja balsotājs fizisku trūkumu dēļ pats nespēj balsot vai parakstīties balsotāju sarakstā, balsotāja klātbūtnē pēc viņa mutvārdu norādījuma atzīmes balsošanas zīmē izdara vai balsotāju sarakstā parakstās balsotāja ģimenes loceklis vai kāda cita persona, kurai balsotājs uzticas. Par to balsotāju sarakstā tiek izdarīta attiecīga atzīme. Šāda persona nevar būt attiecīgās vēlēšanu iecirkņa komisijas loceklis.

(2) Balsotājs pēc savas izvēles var balsot jebkurā balsošanas iecirknī.

(3) Karavīri balsošanas dienā atbrīvojami no dienesta pienākumiem uz laiku, kas nepieciešams balsošanai.

(03.09.1998. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.09.1998.)

17.pants. (1) Balsošanas telpās iecirkņa komisija, iepriekš pārliecinājusies, ka persona ir balsotājs un tās pasē nav atzīmes par piedalīšanos attiecīgajā tautas nobalsošanā, izsniedz tai balsošanas zīmi, kura apzīmogota ar attiecīgās vēlēšanu iecirkņa komisijas zīmogu. Pēc balsošanas zīmes izsniegšanas balsotāju sarakstā ieraksta balsotāja vārdu, uzvārdu un personas kodu un izdara pasē atzīmi, ka balsotājs piedalījies tautas nobalsošanā. Balsotājs parakstās balsotāju sarakstā par balsošanas zīmes saņemšanu.

(2) Balsošanas telpās ierīkojama atsevišķa istaba vai nodalījums, kur balsotājs vienatnē var izdarīt nepieciešamās atzīmes, pēc savas izvēles atzīmējot ar atzīmi "+" vēlamo atbildi "par" vai "pret".

(3) Kad balsotājs balsošanas zīmē izdarījis nepieciešamās atzīmes, viņš to saloka un vēlēšanu iecirkņa komisijas locekļa klātbūtnē iemet balsošanas kastē.

(4) Balsošanas dienā pēc pulksten 8 vakarā balsošanas zīmes var nodot tikai tie balsotāji, kuri bija ieradušies balsošanas telpās pirms pulksten 8 vakarā. Pēc tam balsošanas telpas slēdz.

(03.09.1998. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.05.2003., 18.09.2003. un 08.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 11.12.2012.)

18. pants. (1) Ja atsevišķi balsotāji veselības stāvokļa dēļ nevar ierasties balsošanas telpās, vēlēšanu iecirkņa komisija, pamatojoties uz šo balsotāju vai viņu pilnvarotu personu rakstveida iesniegumu, kas reģistrēts īpašā žurnālā, organizē balsošanu šo balsotāju atrašanās vietā, nodrošinot aizklātību. Šo balsošanu ir tiesīgi uzraudzīt tam pilnvaroti novērotāji.

(2) Balsošana balsotāju atrašanās vietā tiek organizēta arī šā panta pirmajā daļā minēto personu, kā arī citu slimojošu personu aprūpētājiem, ja viņi savlaicīgi iesnieguši rakstveida iesniegumu par balsošanu savā atrašanās vietā.

(3) *(Izslēgta ar 26.02.2009. likumu.)*

(4) Citu balsotāju balsošana ārpus balsošanas telpām nav pieļaujama.

(5) Vēlēšanu iecirkņa komisija balsošanas dienā turpina pieņemt rakstveida iesniegumus par balsošanu balsotāju atrašanās vietā. Pēc pulksten 12 dienā pieņemtos iesniegumus vēlēšanu iecirkņa komisija apmierina, ja ir iespējams ierasties balsotāju atrašanās vietā līdz pulksten 10 vakarā.

(6) Balsotāji, kuri saskaņā ar šā panta pirmo, otro un trešo daļu balso savā atrašanās vietā, tiek ierakstīti atsevišķā balsotāju sarakstā, un balsošanas zīmes tiek iemestas atsevišķā aizzīmogatā kastē.

(7) Ziņas par balsošanai balsotāju atrašanās vietā izsniegtajām un pāri palikušajām, to skaitā sabojātajām balsošanas zīmēm ierakstāmas balsošanas gaitas protokolā.

(08.05.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.09.2003., 26.02.2009. un 10.04.2014. likumu, kas stājas spēkā 08.05.2014.)

19. pants. (1) *(Izslēgta ar 08.05.2003. likumu.)*

(2) Balsu skaitīšanu izdara iecirkņa vēlēšanu komisijas atklātā sēdē Centrālās vēlēšanu komisijas noteiktajā kārtībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.09.1998. un 08.05.2003. likumu, kas stājas spēkā 05.06.2003.)

20. pants. (1) Balsotāji, kuri balsošanas laikā uzturas ārvalstīs, balso vēlēšanu iecirkņos, kurus pēc Ārlietu ministrijas priekšlikuma Centrālā vēlēšanu komisija izveido Latvijas Republikas diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās, vai arī pa pastu. Centrālā vēlēšanu komisija var izveidot vēlēšanu iecirkņus arī citās šim nolūkam piemērotās telpās, saskaņojot to ar Ārlietu ministriju.

(2) Ja tautas nobalsošana notiek vienlaikus ar Saeimas vēlēšanām vai Eiropas Parlamenta vēlēšanām, tad balsošana ārvalstīs notiek visos vēlēšanu iecirkņos, kuri izveidoti likumā noteiktajā kārtībā.

(3) Balsotāji, kuri balsošanas laikā uzturas ārvalstīs, var balsot arī pa pastu. Balsošana pa pastu notiek Saeimas vēlēšanu likumā noteiktajā kārtībā.

(4) Personām, kurām kā drošības līdzeklis piemērots apcietinājums vai kuras izcieš ar brīvības atņemšanu saistītu sodu, balsošana tiek organizēta kārtībā, kāda Saeimas vēlēšanu likumā noteikta šo personu dalībai Saeimas vēlēšanās.

(5) Karavīri un zemessargi, kuri pilda dienesta pienākumus starptautiskajās operācijās, tautas nobalsošanā var piedalīties attiecīgās starptautiskās operācijas rajonā, ja ir iespējams nodrošināt šā likuma nosacījumu ievērošanu. Centrālā vēlēšanu komisija ne vēlāk kā 12.dienā pirms tautas nobalsošanas dienas nosūta Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem pārsūtīšanai Nacionālo bruņoto spēku komandiera pilnvarotai personai balsotāju sarakstu veidlapas, balsošanas zīmes, vēlēšanu iecirkņa komisijas zīmogu un balsošanas kasti. Balsošana notiek kārtībā, kāda Saeimas vēlēšanu likumā noteikta to karavīru un zemessargu dalībai Saeimas vēlēšanās, kuri pilda dienesta pienākumus starptautiskās operācijās.

(03.09.1998. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.05.2003., 06.04.2006., 26.02.2009. un 10.04.2014. likumu, kas stājas spēkā 08.05.2014.)

20.¹ pants. (1) Par nederīgām uzskatāmas:

- 1) saplēstas balsošanas zīmes;
- 2) balsošanas zīmes, kas nav apzīmogotas ar attiecīgās vēlēšanu iecirkņa komisijas zīmogu;
- 3) balsošanas zīmes, kurās vienlaikus atzīmēta gan atbilde "par", gan "pret";
- 4) balsošanas zīmes, kurās nav atzīmēta ne atbilde "par", ne "pret".

(2) Domstarpības par balsošanas zīmju derīgumu vēlēšanu komisija izšķir ar balsu vairākumu. Balsīm sadaloties līdzīgi, izšķirošā ir vēlēšanu komisijas priekšsēdētāja balss.

(03.09.1998. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.09.1998.)

21. pants. Balsošanas laikā kārtību balsošanas telpās uzrauga vēlēšanu iecirkņa komisijas priekšsēdētājs. Viņš raugās, lai balsošanas telpās un tuvāk par 50 metriem no ieejas ēkā, kurā atrodas vēlēšanu iecirknis, nenotiktu vēlēšanu brīvības ierobežošana un kārtības traucēšana, kā arī aģitācija.

(08.05.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.06.2003.)

IV nodaļa LIKUMU IEROSINĀŠANA

22.pants. (1) Ne mazāk kā vienai desmitajai daļai vēlētāju ir tiesības, norādot savu vārdu, uzvārdu, personas kodu un parakstīšanās datumu, iesniegt Centrālajai vēlēšanu komisijai pilnīgi izstrādātu likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu. Likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu var iesniegt 12 mēnešu laikā no dienas, kad likumprojekts vai Satversmes grozījumu projekts reģistrēts Centrālajā vēlēšanu komisijā.

(2) Katram vēlētāja parakstam šo 12 mēnešu laikā jābūt apliecinātam pie zvērināta notāra, dzīvesvietas deklarēšanas vietā pašvaldībā, bāriņtiesā, kura veic notariālas darbības, novadā pie pagasta vai pilsētas pārvaldes vadītāja vai Latvijas Republikas diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās ārvalstīs pie konsulārās amatpersonas, kura ir tiesīga veikt notariālas funkcijas. Apliecināti paraksti vācam uz Centrālās vēlēšanu komisijas apstiprināta parauga veidlapas. Persona, kura apliecina parakstu, Centrālās vēlēšanu komisijas noteiktajā kārtībā informāciju par parakstīšanos saglabā Centrālās vēlēšanu komisijas parakstu vākšanas tiešsaistes sistēmā.

(3) Maksu par paraksta apliecināšanu saistībā ar parakstu vākšanu par likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu bāriņtiesā vai pašvaldības institūcijā nosaka, ņemot vērā paraksta apliecināšanas tiešās administratīvās izmaksas, taču ne lielāku par pusi no summas, kas likumā noteikta paraksta īstuma apliecināšanai bāriņtiesā.

(4) Ja tiek nodrošināta parakstītāju identifikācija un fizisko personu datu aizsardzība, parakstus var vākt arī elektroniski, izmantojot Vienoto valsts un pašvaldību pakalpojumu portālu (www.latvija.lv) vai citu tiešsaistes sistēmu, kuru iniciatīvas grupa izvēlas šim nolūkam. Vienotā valsts un pašvaldību pakalpojumu portāla īpašnieks (uzturētājs) no personas samaksu par parakstīšanos neprasa.

(5) Ministru kabinets nosaka drošības un tehniskās prasības, kuras ievēro, ja parakstu vākšanai izmanto Vienoto valsts un pašvaldību pakalpojumu portālu (www.latvija.lv) vai citu tiešsaistes sistēmu, un institūciju, kura izvērtē parakstu vākšanai izmantotās tiešsaistes sistēmas atbilstību Ministru kabineta noteiktajām drošības un tehniskajām prasībām. Vienotā valsts un pašvaldību pakalpojumu portāla parakstu vākšanas tiešsaistes sistēmai atbilstības sertifikāciju neveic.

(6) Ministru kabineta noteiktās institūcijas lēmumu, ar kuru atteikts izsniegt sertifikātu par tiešsaistes sistēmas atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

(08.11.2012. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.12.2020. likumu, kas stājas spēkā 31.12.2020.)

23.pants. (1) Parakstu vākšanai par likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu izveido iniciatīvas grupu.

(2) Iniciatīvas grupa var būt:

1) politiskā partija vai politisko partiju apvienība;

2) Biedrību un nodibinājumu likumā noteiktajā kārtībā izveidota un reģistrēta ne mazāk kā 10 vēlētāju izveidota biedrība.

(3) Iniciatīvas grupa iesniedz Centrālajai vēlēšanu komisijai iesniegumu un likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu, par kuru plānots vākt vēlētāju parakstus.

(4) Centrālā vēlēšanu komisija 45 dienu laikā pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

1) reģistrēt likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu;

2) noteikt termiņu iesniegumā un likumprojektā vai Satversmes grozījumu projektā konstatēto trūkumu novēršanai;

3) atteikt likumprojekta vai Satversmes grozījumu projekta reģistrāciju šā panta piektajā daļā minētajos gadījumos.

(5) Centrālā vēlēšanu komisija atsaka likumprojekta vai Satversmes grozījumu projekta reģistrāciju, ja:

1) iniciatīvas grupa neatbilst šā panta otrās daļas prasībām;

2) likumprojekts vai Satversmes grozījumu projekts pēc formas vai satura nav pilnībā izstrādāts.

(6) Centrālā vēlēšanu komisija, lemjot par iniciatīvas grupas iesniegto likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu, var pieprasīt šā jautājuma izlemšanai vajadzīgās ziņas, paskaidrojumus un atzinumus no valsts un pašvaldību institūcijām, kā arī pieaicināt ekspertus.

(08.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2012.)

23.¹ pants. (1) Centrālās vēlēšanu komisijas lēmumu atteikt likumprojekta vai Satversmes grozījumu projekta reģistrāciju iniciatīvas grupa var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā.

(2) Tiesa lietu izskata kā pirmās instances tiesa. Lieta tiek izskatīta triju tiesnešu sastāvā.

(3) Tiesa lietu izskata un nolēmumu pieņem viena mēneša laikā no dienas, kad saņemts pieteikums. Ja nepieciešams, tiesa var pagarināt nolēmuma pieņemšanas laiku, bet ne ilgāk kā uz vienu mēnesi.

(4) Pieteicējs norāda pieteikuma pamatojumu. Pierādīšanas pienākums ir administratīvā procesa dalībniekiem.

(5) Ja likums nosaka kādas procesuālās darbības izpildes termiņu, bet, izpildot attiecīgo procesuālo darbību šajā termiņā, netiktu ievēroti šā panta trešās daļas noteikumi, tiesnesis (tiesa) pats nosaka atbilstošu termiņu attiecīgās procesuālās darbības izpildei.

(6) Tiesas nolēmums, kā arī citi lēmumi, kas tiek pieņemti, izpildot procesuālās darbības iesniegtā pieteikuma vai ierosinātās lietas izskatīšanai, nav pārsūdzami.

(08.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2012.)

24. pants. Saņemusi iniciatīvas grupas iesniegumu par šā likuma 22. panta pirmajā daļā noteiktā vēlētāju parakstu skaita savākšanu, Centrālā vēlēšanu komisija, izmantojot Centrālās vēlēšanu komisijas parakstu vākšanas tiešsaistes sistēmā saglabātos datus par parakstiem, pārbauda, vai parakstījušās personas ir vēlētāji, un nosaka kopējo parakstu skaitu. Ja likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu ir parakstījuši ne mazāk kā viena desmitā daļa no balsstiesīgo Latvijas pilsoņu skaita, Centrālā vēlēšanu komisija ne vēlāk kā triju dienu laikā paziņo to Valsts prezidentam un nosūta viņam vēlētāju iesniegto likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu.

(03.12.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 31.12.2020.)

25. pants. (1) Valsts prezidents šo likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu iesniedz Saeimai.

(2) Saeimai šis likumprojekts vai Satversmes grozījumu projekts jāizskata tajā sesijā, kurā tas iesniegts. Ja likumprojekts vai Satversmes grozījumu projekts iesniegts sesiju starplaikā vai ārkārtas sesijā, tas jāizskata nākamajā kārtējā sesijā vai šā likumprojekta vai Satversmes grozījumu projekta izskatīšanai īpaši sasauktā ārkārtas sesijā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 11.12.2012. Grozījumi pirmajā daļā stājas spēkā 01.01.2015. Sk. Pārejas noteikumu 2.punktu)

IV¹ nodaļa **Eiropas pilsoņu iniciatīva**

(Nodaļa 20.09.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.10.2012.)

25.¹ pants. (1) Ja paziņojumus par atbalstu Eiropas pilsoņu iniciatīvai paredzēts vākt tiešsaistē, organizatori iesniedz Digitālās drošības uzraudzības komitejai iesniegumu ar lūgumu izsniegt sertifikātu, kas apliecina, ka tiešsaistes sistēma, ko izmanto minētajam mērķim, atbilst drošības un tehniskajiem parametriem, kādi noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes 2011.gada 16.februāra regulā (ES) Nr. 211/2011 par pilsoņu iniciatīvu.

(2) Digitālās drošības uzraudzības komiteja izskata iesniegumu un mēneša laikā izsniedz sertifikātu vai pieņem lēmumu par atteikumu izsniegt sertifikātu.

(3) Digitālās drošības uzraudzības komitejas lēmumu, ar kuru atteikts izsniegt sertifikātu par tiešsaistes sistēmas atbilstību drošības un tehniskajiem parametriem, var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

(4) Šis pants neattiecas uz gadījumiem, kad organizatori ir saņēmuši citas Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentās iestādes sertifikātu par tiešsaistes sistēmas atbilstību drošības un tehniskajiem parametriem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.12.2020. likumu, kas stājas spēkā 31.12.2020.)

25.² pants. Organizatori savāktos paziņojumus par atbalstu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2011.gada 16.februāra regulai (ES) Nr. 211/2011 par pilsoņu iniciatīvu iesniedz Centrālajai vēlēšanu komisijai.

25.³ pants. (1) Centrālā vēlēšanu komisija divu mēnešu laikā pēc tam, kad no organizatoriem ir saņemti paziņojumi par atbalstu, saskaita parakstus, konstatē rezultātu un nosūta organizatoriem uz veidlapā norādīto elektroniskā pasta adresi sertifikātu, ar ko apliecina derīgo paziņojumu skaitu.

(2) Ja Centrālā vēlēšanu komisija konstatē, ka saņemto paziņojumu pārbaude tai nav piekritīga, Centrālā vēlēšanu komisija paziņojumus par atbalstu divu nedēļu laikā nosūta atpakaļ organizatoram.

25.⁴ pants. Centrālā vēlēšanu komisija izstrādā nepieciešamās instrukcijas, saskaņā ar kurām pārbaudāmi paziņojumi par atbalstu.

IV² nodaļa

Saeimas atsaukšanas ierosināšana

(Nodaļa 08.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2012. Nodaļa stājas spēkā 01.01.2015. Sk. Pārejas noteikumu 2.punktu)

25.⁵ pants. (1) Ne mazāk kā vienai desmitajai daļai vēlētāju ir tiesības, norādot savu vārdu, uzvārdu, personas kodu un parakstīšanās datumu, iesniegt Centrālajai vēlēšanu komisijai ierosinājumu rīkot tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu. Ierosinājumu rīkot tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu var iesniegt 12 mēnešu laikā no dienas, kad iniciatīvas grupa reģistrēta Centrālajā vēlēšanu komisijā, ja vien nav iestājies Satversmes 14.pantā noteiktais termiņš, kad tiesības ierosināt tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu nevar izmantot.

(2) Vēlētāju parakstus apliecina un informāciju par tiem saglabā šā likuma 22. panta otrajā daļā noteiktajā kārtībā.

(3) Maksu par paraksta apliecināšanu saistībā ar parakstu vākšanu par ierosinājumu rīkot tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu bāriņtiesā vai pašvaldības institūcijā nosaka, ņemot vērā paraksta apliecināšanas tiešās administratīvās izmaksas, taču ne lielāku par pusi no summas, kas likumā noteikta paraksta īstuma apliecināšanai bāriņtiesā.

(4) Ja tiek nodrošināta parakstītāju identifikācija un fizisko personu datu aizsardzība, parakstus var vākt arī elektroniski, izmantojot Vienoto valsts un pašvaldību pakalpojumu portālu (www.latvija.lv) vai citu tiešsaistes sistēmu, kuru iniciatīvas grupa izvēlas šim nolūkam.

(5) Parakstu vākšanai izmantotajai tiešsaistes sistēmai piemēro šā likuma 22.panta piektās un sestās daļas noteikumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.12.2020. likumu, kas stājas spēkā 31.12.2020.)

25.⁶ pants. (1) Parakstu vākšanai par ierosinājumu rīkot tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu izveido iniciatīvas grupu, kura atbilst šā likuma 23.panta otrās daļas prasībām.

(2) Iniciatīvas grupa iesniedz Centrālajai vēlēšanu komisijai iesniegumu par reģistrāciju.

(3) Centrālā vēlēšanu komisija 10 dienu laikā pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

1) reģistrēt iniciatīvas grupu, ja tā atbilst šā likuma 23.panta otrās daļas prasībām un ja dienā, kad iesniegts iesniegums par reģistrāciju, nav iestājies Satversmes 14.pantā noteiktais termiņš, kad nevar ierosināt tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu;

2) atteikt iniciatīvas grupas reģistrāciju, ja tā neatbilst šā likuma 23.panta otrās daļas prasībām vai ja dienā, kad iesniegts iesniegums par reģistrāciju, ir iestājies Satversmes 14.pantā noteiktais termiņš, kad nevar ierosināt tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu.

25.⁷ pants. (1) Centrālā vēlēšanu komisija, izmantojot Centrālās vēlēšanu komisijas parakstu vākšanas tiešsaistes sistēmā saglabātos datus par parakstiem, pārbauda, vai parakstījušās personas ir vēlētāji, un nosaka kopējo parakstu skaitu.

(2) Ja ierosinājumu rīkot tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu ir parakstījusi ne mazāk kā viena desmitā daļa vēlētāju un ja parakstu iesniegšanas dienā nav iestāties Satversmes 14.pantā noteiktais termiņš, kad nevar ierosināt tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu, Centrālā vēlēšanu komisija pieņem lēmumu rīkot tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.12.2020. likumu, kas stājas spēkā 31.12.2020.)

25.⁸ pants. (1) Centrālā vēlēšanu komisija oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" paziņo to vēlētāju skaitu, kuri parakstījuši ierosinājumu rīkot tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu, kā arī publicē lēmumu rīkot tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu vai lēmumu nerīkot tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu.

(2) Dienu, kad rīkojama tautas nobalsošana par Saeimas atsaukšanu, nosaka saskaņā ar šā likuma 12.pantu, bet ne agrāk kā vienu mēnesi un ne vēlāk kā divus mēnešus no dienas, kad Centrālās vēlēšanu komisijas lēmums rīkot tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu publicēts oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

V nodaļa

Tautas nobalsošanas izdevumu finansēšana

(Nodaļas nosaukums 08.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2012.)

26. pants. Valsts sedz tautas nobalsošanas izdevumus. Centrālā vēlēšanu komisija nosaka līdzekļu sadalījumu pašvaldību un iecirkņu vēlēšanu komisijām.

(17.07.2008. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.12.2020. likumu, kas stājas spēkā 31.12.2020.)

VI nodaļa

Aģitācija pirms tautas nobalsošanas, aģitācija par likuma ierosināšanu un aģitācija par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu

(Nodaļa 08.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2012. Sk. Pārejas noteikumu 7.punktu)

27.pants. (1) Aģitācija pirms tautas nobalsošanas, aģitācija par likuma ierosināšanu un aģitācija par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu šā likuma izpratnē ir organizēts jebkuras formas vai jebkura veida paziņojums, pasākums vai darbība, ja tā ietver tiešu vai netiešu aicinājumu balsot par vai pret tautas nobalsošanā izlemjamo jautājumu, kā arī tiešu vai netiešu aicinājumu piedalīties vai nepiedalīties tautas nobalsošanā, parakstu vākšanā par likuma ierosināšanu vai parakstu vākšanā par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu.

(2) Pirms tautas nobalsošanas notiekošās aģitācijas periods šā likuma izpratnē ir laika posms no tautas nobalsošanas izsludināšanas dienas līdz tautas nobalsošanas dienai. Par likuma ierosināšanu notiekošās aģitācijas periods šā likuma izpratnē ir laika posms no dienas, kad Centrālā vēlēšanu komisija paziņo par likumprojekta reģistrēšanu, līdz parakstu vākšanas pēdējai dienai. Par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu notiekošās aģitācijas periods šā likuma izpratnē ir laika posms no dienas, kad Centrālā vēlēšanu komisija paziņo par iniciatīvas grupas (parakstu vākšanai par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu) reģistrēšanu, līdz parakstu vākšanas pēdējai dienai.

28.pants. (1) Aģitāciju pirms tautas nobalsošanas, aģitāciju par likuma ierosināšanu un aģitāciju par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu ir tiesīga veikt ikviena fiziskā persona, juridiskā persona, reģistrēta jebkuru šādu personu apvienība un iniciatīvas grupa (turpmāk — aģitācijas veicējs).

(2) Aģitāciju pirms tautas nobalsošanas, aģitāciju par likuma ierosināšanu un aģitāciju par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu aizliegts veikt valstij, citai atvasinātai publiskai personai, vēlēšanu komisijas loceklim, kā arī kapitālsabiedrībai, kurā vairāk nekā viens procents kapitāla daļu (akciju) pieder valstij vai atvasinātai publiskai personai.

29.pants. (1) Tautas nobalsošanas dienā, kā arī dienu pirms tautas nobalsošanas ir aizliegta aģitācijas materiālu izvietošana elektronisko plašsaziņas līdzekļu — radio un televīzijas — raidījumos, publiskās vietās, preses izdevumos un šā likuma 33. panta pirmajā daļā minētajās institūcijās un kapitālsabiedrībās, kā arī aģitācijas kā maksas pakalpojuma veikšana publisko elektronisko sakaru tīklos, tai skaitā internetā.

(2) Aģitācija pirms tautas nobalsošanas un aģitācija par likuma ierosināšanu ir aizliegta šā likuma 7.panta otrajā

daļā minētajās vietās, balsošanas telpās un tuvāk par 50 metriem no ieejas ēkā, kurā atrodas balsošanas iecirknis.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.02.2019. likumu, kas stājas spēkā 19.03.2019.)

30.pants. (1) Aģitācijas pirms tautas nobalsošanas, aģitācijas par likuma ierosināšanu un aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu raidījumus nedrīkst reklāmu veidā ietvert elektronisko plašsaziņas līdzekļu ziņu raidījumos.

(2) Tautas nobalsošanas dienā līdz pulksten 10 vakarā elektronisko plašsaziņas līdzekļu — radio un televīzijas — programmās un raidījumos aizliegts iekļaut par tautas nobalsošanā izlemjamo jautājumu veiktās sabiedriskās domas aptaujas rezultātus.

(3) Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nedrīkst rediģēt, montēt vai citādi pārveidot aģitācijas pirms tautas nobalsošanas, aģitācijas par likuma ierosināšanu vai aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu raidījumus un materiālus bez to personu piekrišanas, kuras šajos raidījumos piedalās. Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi neatbild par iepriekš sagatavotajos un tiem iesniegtajos aģitācijas materiālos iekļauto ziņu patiesumu.

(4) Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi, kas nodrošina ārvalstu elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu retranslāciju Latvijā, līgumā ar attiecīgo ārvalsts elektronisko plašsaziņas līdzekli paredz noteikumu, ka aģitācijas pirms tautas nobalsošanas perioda laikā, aģitācijas par likuma ierosināšanu perioda laikā vai aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu perioda laikā Latvijā retranslējamās programmās nedrīkst iekļaut aģitācijas pirms tautas nobalsošanas, aģitācijas par likuma ierosināšanu vai aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu materiālus.

(5) Šā likuma noteikumi neattiecas uz faktu izklāstu ziņu pārraidēs un tiešajās reportāžās.

31.pants. (1) Pirms vai uzreiz pēc katras aģitācijas pirms tautas nobalsošanas, aģitācijas par likuma ierosināšanu vai aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu elektronisko plašsaziņas līdzekļu — radio un televīzijas — programmā vai raidījumā, kā arī preses izdevumā, internetā vai publiskā vietā attiecīgā materiāla ietvaros norādāms aģitācijas apmaksātājs.

(¹) Izplatot biļetenus, grāmatas, skrejlapas un citus iespiedtehnikā izgatavotus aģitācijas izdevumus, kas nav preses izdevumi, izdevumā skaidri un nepārprotami norādāms, ka tā ir aģitācija pirms tautas nobalsošanas, aģitācija par likuma ierosināšanu vai aģitācija par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu, kā arī norādāms, kurš aģitācijas veicējs šo aģitāciju apmaksājis un kāda ir šā izdevuma tirāža.

(2) Ja par šā likuma 27.panta pirmajā daļā minēto aģitāciju ir saņemta samaksa, bet aģitācijas apmaksātājs pretēji šā likuma noteikumiem nav norādīts, tā uzskatāma par slēpto aģitāciju. Par samaksu šā likuma izpratnē uzskatāma jebkāda atlīdzība, tai skaitā jebkuri mantiski labumi, pakalpojumi, tiesību nodošana, atbrīvošana no pienākuma, atteikšanās no kādām tiesībām par labu citai personai u.c.

(3) Slēptā aģitācija pirms tautas nobalsošanas, slēptā aģitācija par likuma ierosināšanu vai slēptā aģitācija par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu ir aizliegta.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.02.2019. likumu, kas stājas spēkā 19.03.2019.)

32.pants. (1) Aģitācijas pirms tautas nobalsošanas, aģitācijas par likuma ierosināšanu un aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu materiālu izvietojumam publiskās vietās piemērojami Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 21., 22. un 22.¹ panta noteikumi, ciktāl tie attiecināmi uz aģitāciju pirms tautas nobalsošanas, aģitāciju par likuma ierosināšanu un aģitāciju par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu.

(2) (Izslēgta ar 21.02.2018. likumu)

(3) Aģitācijas veicējs atbild par to, lai aģitācijas materiāli tiktu novākti attiecīgās pašvaldības noteiktajā kārtībā.

(4) Šā panta pirmās un trešās daļas noteikumi nav attiecināmi uz gadījumiem, kad aģitācija pirms tautas nobalsošanas, aģitācija par likuma ierosināšanu vai aģitācija par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu tiek īstenota aģitācijas veicēja organizēta svētku, piemiņas, izklaides, sporta vai atpūtas pasākuma ietvaros. Šajā gadījumā jautājumus, kas saistīti ar attiecīgo pasākumu saskaņošanu un norisi, regulē Publisku izklaides un svētku pasākumu drošības likums.

(5) Valstij un atvasinātām publiskām personām ir aizliegts radīt īpašas priekšrocības vai ierobežojumus kādam aģitācijas veicējam aģitācijas pirms tautas nobalsošanas materiālu, aģitācijas par likuma ierosināšanu materiālu vai aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu materiālu izvietojumā publiskās vietās.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.02.2019. likumu, kas stājas spēkā 19.03.2019.)

33.pants. (1) Ēku telpās, kurās atrodas valsts un atvasinātu publisku personu institūcijas un kapitālsabiedrības, kurās valstij vai atvasinātām publiskām personām pieder vairāk nekā 50 procenti kapitāla daļu (akciju), kā arī šādu ēku koplietošanas telpās aizliegts izvietot un izplatīt aģitācijas pirms tautas nobalsošanas, aģitācijas par likuma ierosināšanu un aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu materiālus.

(2) Šā panta pirmajā daļā paredzētais ierobežojums neattiecas uz Centrālās vēlēšanu komisijas informatīva rakstura materiāliem par tautas nobalsošanu, likuma ierosināšanu vai Saeimas atsaukšanas ierosināšanu, kā arī uz šā panta trešajā daļā minētajiem gadījumiem.

(3) Valsts un atvasinātu publisku personu institūcijas un kapitālsabiedrības, kurās valstij vai atvasinātām publiskām personām pieder vairāk nekā 50 procenti kapitāla daļu (akciju), var aģitācijas veicējam piešķirt telpas, kur rīkot tikšanās ar balsotājiem, bez maksas vai par maksu, kas nepārsniedz šo telpu uzturēšanas faktiskos izdevumus, ja vien ar tādiem pašiem noteikumiem tiek nodrošināta iespēja arī citām personām izmantot šīs telpas, lai tiktos ar balsotājiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.02.2019. likumu, kas stājas spēkā 19.03.2019.)

34.pants. (1) Fiziskā persona, juridiskā persona vai reģistrēta jebkuru šādu personu apvienība aģitācijas pirms tautas nobalsošanas, aģitācijas par likuma ierosināšanu un aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu izdevumiem drīkst izlietot summu, kas nepārsniedz Centrālās statistikas pārvaldes publiskoto aizpagājušā gada mēneša vidējo bruto darba samaksu, kas noapaļota pilnos euro, piemērojot koeficientu 0,00007, un aprēķināta uz katru vēlēšanu iepriekšējās Saeimas vēlēšanās. Šis ierobežojums neattiecas uz šā panta otrajā daļā minēto gadījumu.

(2) Iniciatīvas grupa aģitācijas pirms tautas nobalsošanas, aģitācijas par likuma ierosināšanu un aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu izdevumiem drīkst izlietot summu, kas nepārsniedz Centrālās statistikas pārvaldes publiskoto aizpagājušā gada mēneša vidējo bruto darba samaksu, kas noapaļota pilnos euro, piemērojot koeficientu 0,00007, un aprēķināta uz katru vēlēšanu iepriekšējās Saeimas vēlēšanās.

(3) Par reģistrētas politisko partiju apvienības veiktas aģitācijas pirms tautas nobalsošanas, aģitācijas par likuma ierosināšanu un aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu izdevumiem uzskatāmi arī šo apvienību veidojošo politisko partiju izdevumi šim nolūkam.

(4) Atsevišķa deputāta vai deputāta kandidāta, politiskās partijas biedra un iniciatīvas grupas biedra iztērētie līdzekļi individuālai aģitācijai pirms tautas nobalsošanas, individuālai aģitācijai par likuma ierosināšanu un individuālai aģitācijai par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu tiek ieskaitīti attiecīgās iniciatīvas grupas aģitācijas izdevumos.

(5) Šā panta pirmajā daļā minētos līdzekļus, ko persona drīkst izmantot aģitācijai, veido attiecīgās personas izdevumi pirms tautas nobalsošanas notiekošās aģitācijas periodā, par likuma ierosināšanu notiekošās aģitācijas periodā vai par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu notiekošās aģitācijas periodā neatkarīgi no datuma, kad izrakstīts darījumu apliecināošs dokuments (rēķins, līgums vai cits dokuments), saņemts vai veikts maksājums par:

1) reklāmas izvietojumu:

- a) sabiedriskā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa — televīzijas — programmās un raidījumos,
- b) sabiedriskā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa — radio — programmās un raidījumos,
- c) komerciālā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa — televīzijas — programmās un raidījumos,
- d) komerciālā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa — radio — programmās un raidījumos,
- e) laikrakstos, žurnālos, biļetenos un citos likumā noteiktajā kārtībā reģistrētos periodiskajos izdevumos, kuri tiek sagatavoti iespiedtehnikā un plaši izplatīti visā valsts teritorijā,
- f) laikrakstos, žurnālos, biļetenos un citos likumā noteiktajā kārtībā reģistrētos periodiskajos izdevumos, kuri tiek sagatavoti iespiedtehnikā un kuru tirāžas lielākā daļa tiek izplatīta vienas pašvaldības teritorijā,
- g) internetā, izņemot politiskās partijas, politisko partiju apvienības un iniciatīvas grupas mājaslapu,
- h) telpās un publiskās vietās (laukumos, skvēros, ielās, uz tiltiem un citās tamlīdzīgās vietās) neatkarīgi no

īpašuma piederības;

2) pasta (arī elektroniskā pasta) pakalpojumu izmantošanu aģitācijas pirms tautas nobalsošanas materiālu, aģitācijas par likuma ierosināšanu materiālu vai aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu materiālu nosūtīšanai;

3) labdarības pasākumu finansēšanu un sponsorēšanu, izmaksājot pabalstus un izdarot dāvinājumus (ziedojumus).

(6) Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs katru gadu savā mājaslapā internetā publicē informatīvu paziņojumu, kurā norāda šā panta pirmajā un otrajā daļā minēto summu, kādu drīkst izlietot uz vienu balsotāju aģitācijai pirms tautas nobalsošanas, aģitācijai par likuma ierosināšanu vai aģitācijai par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.09.2013. un 03.12.2020. likumu, kas stājas spēkā 31.12.2020.)

35.pants. (1) Ja aģitāciju pirms tautas nobalsošanas vai aģitāciju par likuma ierosināšanu veic politiskā partija vai politisko partiju apvienība, kas iesniegusi savu deputātu kandidātu sarakstu Saeimas vēlēšanām trijos, četros vai piecos vēlēšanu apgabalos, un pirms tautas nobalsošanas notiekošās aģitācijas periods vai par likuma ierosināšanu notiekošās aģitācijas periods pilnīgi vai daļēji sakrīt ar pirms Saeimas vēlēšanām notiekošās priekšvēlēšanu aģitācijas periodu, tā aģitācijai pirms tautas nobalsošanas vai aģitācijai par likuma ierosināšanu un priekšvēlēšanu aģitācijai pirms Saeimas vēlēšanām kopā drīkst izlietot Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā priekšvēlēšanu aģitācijai pirms Saeimas vēlēšanām noteikto izdevumu apmēru.

(2) Ja aģitāciju pirms tautas nobalsošanas vai aģitāciju par likuma ierosināšanu veic politiskā partija vai politisko partiju apvienība, kas iesniegusi savu deputātu kandidātu sarakstu Saeimas vēlēšanām vienā vai divos vēlēšanu apgabalos, un pirms tautas nobalsošanas notiekošās aģitācijas periods vai par likuma ierosināšanu notiekošās aģitācijas periods pilnīgi vai daļēji sakrīt ar pirms Saeimas vēlēšanām notiekošās priekšvēlēšanu aģitācijas periodu, tā aģitācijai pirms tautas nobalsošanas vai aģitācijai par likuma ierosināšanu un priekšvēlēšanu aģitācijai pirms Saeimas vēlēšanām kopā drīkst izlietot šā likuma 34.panta pirmajā vai otrajā daļā noteikto izdevumu apmēru.

(3) Ja pilnīgi vai daļēji sakrīt divi vai vairāki aģitācijas pirms tautas nobalsošanas, aģitācijas par likuma ierosināšanu vai aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu periodi (jebkurā to kombinācijā), tad visām aģitācijām pirms tautas nobalsošanas, aģitācijai par likuma ierosināšanu un aģitācijai par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu kopā drīkst izlietot attiecīgi šā likuma 34.panta pirmajā vai otrajā daļā noteikto izdevumu apmēru.

(4) Aģitācijas veicējs var finansēt aģitāciju pirms tautas nobalsošanas, aģitāciju par likuma ierosināšanu un aģitāciju par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu, tai skaitā veikt dāvinājumus (ziedojumus) no saviem likumīgi gūtajiem ienākumiem.

(5) Aģitāciju pirms tautas nobalsošanas, aģitāciju par likuma ierosināšanu un aģitāciju par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu nedrīkst finansēt no līdzekļiem, kas:

1) tieši vai pastarpināti iegūti no ārvalstīs reģistrētām juridiskajām personām un ārvalstu pilsoņiem;

2) iegūti no anonīma maksātāja. Par anonīmu maksātāju uzskatāma persona, kura nav konstatējama (nav norādīts fiziskās personas vārds, uzvārds, personas kods un dzīvesvieta vai juridiskās personas nosaukums, reģistrācijas numurs un juridiskā adrese);

3) iegūti, izmantojot trešās personas starpniecību. Par aģitācijas pirms tautas nobalsošanas, aģitācijas par likuma ierosināšanu vai aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu finansēšanu, izmantojot trešās personas starpniecību, uzskatāms gadījums, kad, īstenojot savu personisko ieinteresētību finansēt aģitāciju pirms tautas nobalsošanas, aģitāciju par likuma ierosināšanu vai aģitāciju par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu, tiek izmantoti citas personas identitātes dati vai kad aģitācijas pirms tautas nobalsošanas, aģitācijas par likuma ierosināšanu vai aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu finansēšanai tiek ziedots ar citas personas starpniecību. Par starpniecību šā likuma izpratnē nav uzskatāms gadījums, kad, pamatojoties uz notariāli apliecinātu pilnvaru, kurā norādīta konkrēta ziedojamā summa vai manta un tās vērtība, pilnvarotāja vārdā ziedojumu veic pilnvarnieks. Šādu pilnvarojumu aizliegts nodot citai personai.

(6) Visi finanšu līdzekļi, kas paredzēti vai izlietoti aģitācijai pirms tautas nobalsošanas, aģitācijai par likuma ierosināšanu vai aģitācijai par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu un pārsniedz vienu minimālo mēnešalgu, tieši un nepastarpināti ieskaitāmi saņēmēja bankas kontā. Ja aģitācijai pirms tautas nobalsošanas, aģitācijai par likuma ierosināšanu vai aģitācijai par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu paredzēto vai izlietoto finanšu līdzekļu apmērs ir sasniedzis vienu minimālo mēnešalgu, turpmākie finanšu līdzekļi tieši un nepastarpināti ieskaitāmi saņēmēja bankas

kontā.

(7) Par dāvinājumu (ziedojumu) šā likuma izpratnē uzskatāmi jebkuri mantiski vai citāda veida bezatlīdzības labumi, tai skaitā pakalpojumi, tiesību nodošana, atsvabināšana no pienākuma, atteikšanās no kādām tiesībām par labu ieinteresētajai personai, kā arī citas darbības, ar kurām ieinteresētajai personai tiek piešķirts kāds labums. Par dāvinājumu (ziedojumu) šā likuma izpratnē tiek uzskatīta arī kustamas vai nekustamas mantas nodošana ieinteresētās personas īpašumā un pakalpojumu sniegšana ieinteresētajai personai par maksu, kas ir zemāka par attiecīgās kustamās vai nekustamās mantas vai pakalpojuma tirgus vērtību.

36.pants. (1) Ja ar aģitācijas pirms tautas nobalsošanas materiālu, aģitācijas par likuma ierosināšanu materiālu vai aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu materiālu izvietojumu saistītie izdevumi konkrētajā elektroniskajā plašsaziņas līdzeklī vai preses izdevumā pārsniedz attiecīgo šā likuma 34.panta pirmajā vai otrajā daļā vai 35.panta pirmajā, otrajā vai trešajā daļā minēto izdevumu apmēru, šis elektroniskais plašsaziņas līdzeklis vai preses izdevums atsaka līguma noslēgšanu.

(2) Aģitācijas veicējs līgumu par aģitācijas pirms tautas nobalsošanas materiālu, aģitācijas par likuma ierosināšanu materiālu vai aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu materiālu izvietojumu ar attiecīgo elektronisko plašsaziņas līdzekli un preses izdevumu slēdz tieši un nepastarpināti.

(3) Ja šā likuma 31. panta 1.¹ daļā minētie izdevumi tiek izplatīti, izmantojot tikai pasta pakalpojumus, aģitācijas veicējs vai tā pilnvarota persona līgumu par aģitācijas materiālu izplatīšanu, izmantojot pasta pakalpojumus, slēdz tieši un nepastarpināti tikai ar pasta pakalpojumu sniedzēju.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.02.2019. likumu, kas stājas spēkā 19.03.2019.)

37.pants. (1) Elektroniskais plašsaziņas līdzeklis vai preses izdevums, kas vienojies ar aģitācijas veicēju par aģitācijas pirms tautas nobalsošanas materiālu, aģitācijas par likuma ierosināšanu materiālu vai aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu materiālu izvietojumu, ne vēlāk kā nākamajā darbdienā pēc līguma noslēgšanas vai grozījumu izdarīšanas noslēgtajā līgumā nosūta Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam paziņojumu par aģitācijas pirms tautas nobalsošanas materiālu, aģitācijas par likuma ierosināšanu materiālu vai aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu materiālu izvietojumu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa piešķirtajā raidlaikā vai preses izdevumā.

(2) Aģitācijas veicējs, kas vienojies ar kādu pakalpojuma sniedzēju par aģitācijas pirms tautas nobalsošanas materiālu, aģitācijas par likuma ierosināšanu materiālu vai aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu materiālu izvietojumu internetā par samaksu, telpās un publiskās vietās neatkarīgi no īpašuma piederības vai par pasta (arī elektroniskā pasta) pakalpojumu izmantošanu aģitācijas pirms tautas nobalsošanas materiālu, aģitācijas par likuma ierosināšanu materiālu vai aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu materiālu nosūtīšanai, ne vēlāk kā nākamajā darbdienā pēc līguma noslēgšanas vai grozījumu izdarīšanas noslēgtajā līgumā nosūta Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam paziņojumu par aģitācijas pirms tautas nobalsošanas materiālu, aģitācijas par likuma ierosināšanu materiālu vai aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu materiālu izvietojumu.

(3) Šā panta pirmajā un otrajā daļā minētajā paziņojumā norāda šādu informāciju:

1) līguma datumu;

2) ziņas par līgumslēdzējām pusēm:

a) pasūtītāja — juridiskās personas, tai skaitā politiskās organizācijas, politisko organizāciju apvienības, biedrības — nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi,

b) pasūtītāja — fiziskās personas — vārdu, uzvārdu, personas kodu un deklarētās dzīvesvietas adresi,

c) pasūtītāja — reģistrētas personu apvienības — nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi,

d) pasūtītāja — iniciatīvas grupas — nosaukumu un tās pārstāvja — līgumslēdzēja — vārdu, uzvārdu, personas kodu un deklarētās dzīvesvietas adresi;

3) aģitācijas materiāla izvietotāja vai pakalpojuma sniedzēja — fiziskās personas — vārdu, uzvārdu, personas kodu un deklarētās dzīvesvietas adresi;

4) aģitācijas materiāla izvietotāja vai pakalpojuma sniedzēja — juridiskās personas vai reģistrētas juridisko vai

fizisko personu apvienības — nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;

5) atkarībā no aģitācijas materiālu izvietojuma veida norāda:

- a) elektronisko plašsaziņas līdzekļu — radio un televīzijas — programmās un raidījumos — katra aģitācijas materiāla izvietojuma datumu, laiku un ilgumu,
- b) preses izdevumos — katra aģitācijas materiāla izvietojuma datumu un laukumu,
- c) internetā par samaksu — katra aģitācijas materiāla izvietojuma datumu, laiku, ilgumu un apjomu,
- d) telpās vai publiskās vietās — katra aģitācijas materiāla izvietojuma datumu, ilgumu un laukumu,
- e) nosūtot aģitācijas materiālus pa pastu (arī elektronisko pastu), — aģitācijas materiālu nosūtīšanas datumu un apjomu;

6) līgumsummu (ar pievienotās vērtības nodokli);

7) piemērotās atlaides un to pamatojumu, kā arī līgumsummu (ar pievienotās vērtības nodokli), kāda būtu bijusi gadījumā, ja atlaides netiktu piemērotas;

8) līgumsummas samaksas kārtību un termiņu (tai skaitā skaidrā naudā vai ar pārskaitījumu);

9) citu informāciju, ko aģitācijas materiāla izvietotājs vai persona, kas vienojusies ar kādu pakalpojuma sniedzēju par materiāla izvietojumu vai nosūtīšanu, uzskata par būtisku.

(4) Šā likuma 35.panta pirmajā un otrajā daļā paredzētajā gadījumā politiskā partija vai politisko partiju apvienība iesniedz Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam dokumentus par aģitācijas pirms tautas nobalsošanas vai aģitācijas pirms likuma ierosināšanas izdevumiem saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kuri regulē pirms Saeimas vēlēšanām notiekošās priekšvēlēšanu aģitācijas izdevumu apmēra kontroli, abu aģitāciju izdevumus norādot kopā.

38.pants. (1) Persona, kas pārkāpusi šajā likumā noteikto aģitācijas pirms tautas nobalsošanas vai aģitācijas par likuma ierosināšanu ierobežojumu, aģitācijas materiālu izvietojuma kārtību vai citādi nav ievērojusi šā likuma prasības, saucama pie likumā noteiktās atbildības.

(2) Ja pēc aģitācijas pirms tautas nobalsošanas, aģitācijas par likuma ierosināšanu vai aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu perioda beigām Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs konstatē, ka persona, reģistrēta personu apvienība vai iniciatīvas grupa ir pārsniegusi šā likuma 34.panta pirmajā vai otrajā daļā vai 35.panta otrajā vai trešajā daļā noteikto pieļaujamo aģitācijas izdevumu apmēru vai ir pārkāpusi šā likuma 35.panta ceturtajā un piektajā daļā noteiktos finansēšanas ierobežojumus, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja priekšniekam ir pienākums uzdot attiecīgajam aģitācijas veicējam 30 dienu laikā ieskaitīt valsts budžetā finanšu līdzekļus tajā apmērā, kas atbilst pārsniegtajam aģitācijas pirms tautas nobalsošanas, aģitācijas par likuma ierosināšanu un aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu izdevumu apmēram. Pēc attiecīgā aģitācijas veicēja motivēta lūguma Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja priekšnieks var finanšu līdzekļu ieskaitīšanu sadalīt termiņos, kas kopumā nepārsniedz 90 dienas.

(3) Ja aģitācijas pirms tautas nobalsošanas, aģitācijas par likuma ierosināšanu vai aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu periodā Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs konstatē, ka persona, reģistrēta personu apvienība vai iniciatīvas grupa ir pārsniegusi šā likuma 34.panta pirmajā vai otrajā daļā vai 35.panta otrajā vai trešajā daļā noteikto pieļaujamo aģitācijas izdevumu apmēru, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja priekšnieks pieņem lēmumu par aizliegumu veikt turpmāko aģitāciju.

(4) Šā panta otrajā daļā minēto lēmumu par finanšu līdzekļu ieskaitīšanu valsts budžetā Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja priekšnieks var pieņemt ne vēlāk kā piecus gadus pēc aģitācijas pirms tautas nobalsošanas, aģitācijas par likuma ierosināšanu vai aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu perioda beigām.

(5) Ja politiskā partija vai politisko partiju apvienība pārsniedz šā likuma 35.panta pirmajā daļā noteikto aģitācijas pirms tautas nobalsošanas, aģitācijas par likuma ierosināšanu vai priekšvēlēšanu aģitācijas pirms Saeimas vēlēšanām izdevumu apmēru, politiskā partija vai politisko partiju apvienība saucama pie atbildības saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kuri nosaka atbildību par priekšvēlēšanu aģitācijas pirms Saeimas vēlēšanām izdevumu apmēra pārsniegšanu.

(6) Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs sešu mēnešu laikā pēc aģitācijas pirms tautas nobalsošanas,

aģitācijas par likuma ierosināšanu vai aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu perioda beigām informē sabiedrību par atklātajiem aģitācijas pārkāpumiem.

(7) Kontroli un uzraudzību pār šajā likumā noteikto aģitācijas pirms tautas nobalsošanas, aģitācijas par likuma ierosināšanu un aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu finansēšanas ierobežojumu un pieļaujamo aģitācijas izdevumu ievērošanu šajā likumā noteiktajā kārtībā veic Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs.

(8) Divu nedēļu laikā pēc aģitācijas pirms tautas nobalsošanas, aģitācijas par likuma ierosināšanu vai aģitācijas par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu perioda beigām iniciatīvas grupa sagatavo un iesniedz Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam aģitācijas pārskatu, kurā norāda aģitācijas izdevumu finansēšanas avotus un izdevumus atbilstoši šā likuma 34.panta piektajā daļā noteiktajiem veidiem.

VII nodaļa

Administratīvie pārkāpumi aģitācijas jomā un kompetence administratīvo pārkāpumu procesā

(Nodaļa 18.06.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.06.2020.)

39. pants. (1) Par šajā likumā noteiktās aģitācijas kārtības pārkāpšanu vai noteikto ierobežojumu neievērošanu saistībā ar aģitāciju pirms tautas nobalsošanas, aģitāciju par likumu ierosināšanu vai aģitāciju par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu piemēro brīdinājumu vai naudas sodu fiziskajai personai līdz astoņdesmit sešām naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — līdz divsimt astoņdesmit naudas soda vienībām.

(2) Par materiālu izvietojšanas vai uzskaites kārtības neievērošanu elektronisko plašsaziņas līdzekļu jomā saistībā ar aģitāciju pirms tautas nobalsošanas, aģitāciju par likumu ierosināšanu vai aģitāciju par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu piemēro naudas sodu fiziskajai personai no desmit līdz simt naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no simt līdz tūkstoš četrsimt divdesmit naudas soda vienībām.

(18.06.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.06.2020.)

40. pants. (1) Administratīvā pārkāpuma procesu par šā likuma 39. panta pirmajā daļā minētajiem pārkāpumiem veic Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs.

(2) Administratīvā pārkāpuma procesu par šā likuma 39. panta otrajā daļā minētajiem pārkāpumiem veic Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome.

(3) Administratīvā pārkāpuma procesu par šā likuma 39. panta pirmajā daļā minētajiem pārkāpumiem, ja tos konstatējušas Valsts policijas vai pašvaldības policijas amatpersonas, līdz lietas izskatīšanai veic attiecīgi Valsts policija vai pašvaldības policija, bet administratīvā pārkāpuma lietu izskata Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs.

(18.06.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.06.2020.)

Pārejas noteikumi

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 11.12.2012.)

1. Līdz 2004.gada 1.janvārim ārvalstīs dzīvojošie balsotāji, kuri līdz balsošanas dienai nav saņēmuši Latvijas pilsoņa pasi, vēlēšanu iecirkņa komisijai uzrāda vai nosūta Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes izdotu reģistrācijas lapu ar šā balsotāja personas kodu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 11.12.2012.)

2. Šā likuma 22. un 24.panta jaunā redakcija, grozījumi 25.pantā, kas paredz likumprojekta un Satversmes grozījumu projekta ierosināšanas kārtības maiņu, kā arī IV² nodaļa stājas spēkā 2015.gada 1.janvārī.

(08.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2012.)

3. Ministru kabinets līdz 2014.gada 1.septembrim nodrošina Vienotā valsts un pašvaldību pakalpojuma portāla tiešsaistes sistēmas tehnisko un drošības gatavību parakstu vākšanai tiešsaistes režīmā.

(08.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2012.)

4. Līdz 2015.gada 1.janvārim ne mazāk kā 30 000 vēlētāju ir tiesības, norādot savu vārdu, uzvārdu, personas kodu un parakstīšanās datumu, iesniegt Centrālajai vēlēšanu komisijai pilnīgi izstrādātu likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu. Likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu var iesniegt 12 mēnešu laikā no dienas, kad likumprojekts vai Satversmes grozījumu projekts reģistrēts Centrālajā vēlēšanu komisijā. Katram vēlētāja parakstam šo 12 mēnešu laikā jābūt apliecinātam pie zvērināta notāra vai bāriņtiesā, kura veic notariālas darbības. Maksu par paraksta apliecināšanu saistībā ar parakstu vākšanu par likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu bāriņtiesā nosaka, ņemot vērā paraksta apliecināšanas tiešās administratīvās izmaksas, taču ne lielāku par pusi no summas, kas likumā noteikta paraksta īstuma apliecināšanai bāriņtiesā.

(08.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2012.)

5. Ja līdz 2015.gada 1.janvārim ne mazāk kā 30 000 vēlētāju, norādot savu vārdu, uzvārdu, personas kodu un parakstīšanās datumu, iesniedz Centrālajai vēlēšanu komisijai pilnīgi izstrādātu likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu, Centrālā vēlēšanu komisija nosaka 21 dienu ilgu termiņu, kad parakstu vākšanas lapas, kurās vēlētāji var parakstīties, ir pieejamas katras republikas pilsētas vai novada domes noteiktajās vietās.

(08.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2012.)

6. Līdz 2015.gada 1.janvārim paziņojums par likuma ierosināšanai nepieciešamo parakstu vākšanas uzsākšanu kopā ar iesniegto likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu publicējams oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

(08.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2012.)

7. Šā likuma 27., 28., 30., 31., 32. un 33.pants ir piemērojams arī tautas nobalsošanai vai likumu ierosināšanai, tai skaitā parakstu vākšanai, kas uzsākta pirms šo grozījumu spēkā stāšanās un nav noslēgusies.

(08.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2012.)

8. Šā likuma 29.panta otrās daļas otrais teikums zaudē spēku 2015.gada 1.janvārī.

(08.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2012.)

9. Līdz 2015.gada 1.janvārim ne mazāk kā 10 000 balsstiesīgo Latvijas pilsoņu ir tiesības, norādot savu vārdu, uzvārdu, personas kodu un parakstīšanās datumu, iesniegt Centrālajai vēlēšanu komisijai ierosinājumu rīkot tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu. Lai uzsāktu parakstu vākšanu ierosinājumam rīkot tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu, izveidojama iniciatīvas grupa, kura atbilst šā likuma 23.panta otrās daļas prasībām. Iniciatīvas grupa iesniedz Centrālajai vēlēšanu komisijai iesniegumu par reģistrāciju.

(08.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2012.)

10. Ja saskaņā ar šo pārejas noteikumu 7.punktu iesniegts iesniegums par iniciatīvas grupas reģistrāciju, Centrālā vēlēšanu komisija 10 dienu laikā pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

1) reģistrēt iniciatīvas grupu, ja tā atbilst šā likuma 23.panta otrās daļas prasībām un ja dienā, kad iesniegts iesniegums par reģistrāciju, nav iestājies Satversmes 14.pantā noteiktais termiņš, kad nevar ierosināt tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu;

2) atteikt iniciatīvas grupas reģistrāciju, ja tā neatbilst šā likuma 23.panta otrās daļas prasībām vai ja dienā, kad iesniegts iesniegums par reģistrāciju, ir iestājies Satversmes 14.pantā noteiktais termiņš, kad nevar ierosināt tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu.

(08.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2012.)

11. Līdz 2015.gada 1.janvārim ierosinājumu rīkot tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu var iesniegt 12 mēnešu laikā no dienas, kad iniciatīvas grupa reģistrēta Centrālajā vēlēšanu komisijā, ja vien nav iestājies Satversmes 14.pantā noteiktais termiņš, kad nevar ierosināt tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu. Katram vēlētāja parakstam šo 12 mēnešu laikā jābūt apliecinātam pie zvērināta notāra vai bāriņtiesā, kura veic notariālas darbības. Maksu par paraksta apliecināšanu saistībā ar parakstu vākšanu par Saeimas atsaukšanu bāriņtiesā nosaka, ņemot vērā paraksta apliecināšanas tiešās administratīvās izmaksas, taču ne lielāku par pusi no summas, kas likumā noteikta paraksta īstuma apliecināšanai bāriņtiesā.

(08.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2012.)

12. Līdz 2015.gada 1.janvārim Centrālā vēlēšanu komisija, ja tā konstatējusi, ka ierosinājumu rīkot tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu parakstījuši ne mazāk kā 10 000 balsstiesīgo Latvijas pilsoņu, paziņo, ka tiek uzsākta parakstu vākšana. Paziņojums par ierosinājumu rīkot tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu publicējams oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Parakstu vākšana notiek šā likuma 7.—9.pantā noteiktajā kārtībā. Pilsoņi, kuri parakstījušies par ierosinājumu rīkot tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu šā likuma 22.pantā noteiktajā kārtībā, ieskaitāmi kopējā ierosinātāju skaitā. Ja minētie pilsoņi parakstījušies arī šā likuma 24.panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā, parakstu vākšanas lapās viņu paraksti nav līdzskaitāmi. Centrālā vēlēšanu komisija saskaita parakstus un konstatē rezultātu.

(08.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2012.)

Likums Saeimā pieņemts 1994. gada 31. martā.

Valsts prezidents G.ULMANIS

Rīgā 1994. gada 20. aprīlī

© Oficiālais izdevējs "Latvijas Vēstnesis"